

Η ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩ ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΦΥΓΟΜΑΝΑ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ «ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ»

Πολύωνυμη η Πολίτισσα Παναγία και πολυμαρτυρικώς σταυραναστάσιμη η Πολίτικη Ρωμηοσύνη ανθίστανται αμφοτέρως στην νομοτέλεια της κτιστής πραγματικότητας και οντολογίας υπερβαίνοντας τα του ιστορικού γίνεσθαι εφήμερα, μάταια και ψευδή, επειδή συναποτελούν το αδιαλείπτως και «παραδόξως συναμφοτέρον» της «θείας παρεμβολής» και αυτής ταύτης της ιστορίας στην «αεί Θεοτοκοβάδιση και θαυμασίως Θεοτοκοφρούρητη και Παναγιοσκεπάστη Βασιλεύουσα» με τους άλλοτε βυζαντινούς αυτοκρατορικούς δικεφάλους αλλά και μετέπειτα υπό το άχθος της ημισελήνου και μεταοθωμανικώς με την σχεδόν «θεοποιημένη διακήρυξη» του λεγομένου κοσμικού κράτους.

Σε όλες τις περιπτώσεις και πολυκύμαντες στροφές της ιστορίας η Πολίτισσα Αυτοκρατορική Δέσποινα και Αυγούστα του ουρανού και της γης Θεογεννήτωρ Παναγία εγκολπώνει σωστικώς την Πολίτικη Ρωμηοσύνη και το Φανάρι για να μην παύσουν ποτέ οι «ικετευτικές παρακλήσεις» του Αυγούστου και τα «κεχαριτωμένα χαίρε» του Ακαθίστου, τα οποία άλλοτε μυριόστομα έσχιζαν τους πολιτικούς αιθέρες από τους αριθμητικώς ακμαίους Ρωμηούς και κατά τους εσχάτους καιρούς και χρόνους αδιαλείπτως και έτι κατανυκτικότερα και ιεροπρεπέστερα αποδίδονται στο πάντιμο και μεγαλοπρεπές Θεομητορικό πρόσωπό της από το «μικρόν ποιμνιον», το οποίο ανθίσταται αξιοπρεπώς στους σφοδρούς ανέμους του ταραχώδους εγκοσμίου βίου.

Δύο «ξεριζωμένες» και «ανέστιες» περίπυστες και θαυματουργικές εικόνες ανεύρον εστία και θρονί εντός του «Πρώτου Ναού και Θυσιαστηρίου» της Ορθοδοξίας, εν τη Κιβωτώ της πίστεως και του Γένους, ήτοι στην Εσταυρωμένη και αεί ζώσα Μητέρα Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδα Εκκλησία.

Η μία και πρώτη Δέσποινα του Πατριαρχικού Ναού, η γλαυκομάτα και πολύφημη Παμμακάριστος είναι συνώνυμη της ομωνύμου Ιεράς Μονής Θεοτόκου της Παμμακαρίστου. Η δεύτερη Δέσποινα του Πατριαρχικού ναού είναι η θαυματουργή εικόν της Παναγίας Φανερωμένης, η οποία ως «πρόσφυγας» και «ξεριζωμένη» Μητέρα, διασωθείσα «εν μέσω κολάσεως» μεταφέρθηκε το έτος 1922 από τους εκπατρισθέντες Αρτακηνούς εκ της παλαιόφωτου Ιεράς Μονής Παναγίας Φανερωμένης της Κυζίκου στον πάνσεπτο εν Φαναρίω Πρωτόθρονο ναό του Αγίου Γεωργίου.

Δύο Δέσποινες, δύο εικονίσματα, δύο εστίες για τις «ανέστιες» Παναγίες του Γένους, της πολιτικής και πρόσφυγος Ρωμηοσύνης, εντός του Πατριαρχικού ναού στον οποίο εισέρχεται η Ρωμηοσύνη ενσαρκωμένη στα πρόσωπα των Ρωμηών της Βασιλεύουσας και των απάσης της γης για να γευθεί την παραμυθία του Θεομητορικού Πάσχα του Θέρους και με τα πεπληρωμένα όλο φως εκ του φωτός του Φαναρίου όμματα στρέφει το βλέμμα της για να γευθεί το ελπιδοφόρο και ακοίμητο βλέμμα της ψηφιδογραφημένης Πολίτισσας Παμμακαρίστου Παναγίας στο δεξιό κλίτος του Πατριαρχικού ναού, ενώ αποζητά με απαθές πάθος να ρίξει το βλέμμα και στην σχεδόν αφανισμένη από τον χρόνο και τις έμπονες ταλαιπωρίες Φανερωμένη Παναγία στο αριστερό κλίτος του ναού, παρόλο που το βλέμμα της Αρτακηνής

Θεομήτορος απεικονισμένο σχεδόν δεν υπάρχει, αλλά προκαλεί τα όμματα της ψυχής να το ανακαλέσουν νοερώς και να κοινωνήσουν μετ' αυτού μυστικώς και νηπτικώς.

Όταν πάλι αυτή η απελπισμένη ένεκα του κόσμου τούτου Πολίτικη Ρωμηοσύνη και η σύμπασα των βροτών χορεία στρέφουν το βλέμμα τους προς την εμφανώς από Θεού Υιού Λόγου Φανερωμένη της Κυζίκου για να γευθούν την «Φανέρωση» της Θεομητορικής εν κοιμήσει και μεταστάσει ελπίδος, αναμιμνήσκονται τα του φιλόμουσου και μουσοστεφούς μυσταγωγού της του Φαναρίου ευσεβείας και της Πολίτικης Ρωμηοσύνης απαθούς εραστή, πολίου Μητροπολίτου Πέργης Ευαγγέλου (Γαλάνη) γραφόμενα: *«Φανερωμένη θα πει υπαρκτή ελπίδα, ολοφάνερη, χειροπιαστή, αθανασίας πλήρης. Παναγία με μάτια ολάνοικτα, που βλέπουν ως την ψυχή τον άνθρωπο με παρουσία αιώνια, που στέκει ασάλευτη κοντά στον άνθρωπο. Παναγία για μας. Πάντα Φανερωμένη, πάντα έτοιμη. Περισσότερο ζωντανή στην εικονική ακινησία της, στην Κοίμησή της».*

Ο ίδιος Φαναριώτης Ιεράρχης δεν αφήνει παραπονεμένη την δεύτερη Δέσποινα του Πανσέπτου Πατριαρχικού Ναού, την Παναγία της Αρτακηνής προσφυγιάς και της «ανταλλαγής», όπως την ονομάζει, αλλά την κατακοσμεί έκπαλαι στα *«Εκ Φαναρίου... Ποιητικά»* του με *«Λόγους και λουλούδια»*, καθώς και με ενδόμυχες εξομολογήσεις *«φανερωμένων βιωμάτων και ενδιαθέτων του νοός σκέψεων»*, γράφοντας για την «σύνθρονη» της Παμμακαρίστου και μακράν του ιδικού της θρόνου Φανερωμένη: *«Είχε τελειώσει η Ακολουθία. Μα όχι κι ο δικός μου ακήρατος λόγος. Η ορμή των ιδεών για τη Μεγαλόχαρη. Και άλλαξα κλίτος. Πέρασα στη Φανερωμένη, με αχώριστη την άλω του Γένους. Στην ιστορημένη αυτή Ανατολή, με τα χίλια αφιερώματα και τ' άλλα τόσα επωνύμια*

Δεν εικονίζεται μπροστά μου μιά σκέτη ιδέα. Στέκεται η πιο εύχυμη μερίδα του Λόγου. Κι ένα πάθος καυτό από τις τελευταίες ταραχές μας. Και χτυπημένη από την ενδημούσα λάμψη της Φανερωμένης η ψυχή μου, σχηματίζει μέσα της την άλλη μα πάντα ίδια εικόνα της Ρωμηοσύνης. Συμπλέκεται με την δονούσα φλόγα της. Αυτή που την ώθησε να γίνει Φαναριώτισσα...».

Επιστρέφουμε όμως με ακόρεστη δίψα επί το της πηγής «ζων ύδωρ» της του Φαναριώτικου και του της Ρωμηοσύνης Πολίτικου πνεύματος γραφής του Πέργης Ευαγγέλου, ο οποίος αφειδώς μας ξεδιψά γράφοντας για το «ακαταλύτως και ατελευτήτως συναμφοτερον» της Φαναριώτισσας και Πολίτισσας Παναγίας με την Πολίτικη και την όπου γης Ρωμηοσύνη, ως εξής: *«Την Παναγία η Ρωμηοσύνη την έχει σε αδιάσπαστη ενότητα μαζί της. Συνευρίσκονται μέσα στο «κεκρυμμένον μυστήριο» που το κατευθύνει ο Θεός. Χώρα Της θεωρεί την Πόλη. Το χώρο της ασίγαστης περιπέτειας του ναού. Γι' αυτό και χώρο της ζωντανής παρουσίας της. Και όχι μόνο «τη βουλή του Υψίστου», ως Χώρας του Αχωρήτου. Αλλά και με την κρίση των θνητών, ως Χώρας των ζώντων. Με τη συνδρομή των γεγονότων και με τη συμπαράσταση των τελεσιουργούμενων. Με τη συμμαρτυρία των δεδομένων και με τη λύση των κρυφών οραμάτων της.*

Είναι μια βεβαίωση η Παναγία, του θρύλου της Ρωμηοσύνης. Της οντότητας που βαδίζει με μοναστική και μοναδική υποταγή στο μυστήριο της ιδικής της ιστορίας. Είναι χρώμα έντονο στη ζωή της από χρωστικές νηστεμένων μέσα στο κάλλος και την κρισιμότητα του χρόνου της. Είναι και θεία επιστασία της χάριτος στη διατήρηση της ιερής της ιθαγένειας. Πάνω και μέσα στο χώρο της...

Ωρα λειτουργική μέσα στον πάνσεπτο ναό του Φαναρίου. Και με την ορατή της φανέρωση η Μεγάλη Εκκλησία προβάλλει την ευγνωμοσύνη της για την «εις το κρείττον αλλοιώσιν» της. Και πάνω στην εκπαλωσύνη της Μεγαλόχαρης νιώθει όλο τον αθέατο πόνο του λαού της να γίνεται ένα με το θαύμα της. Και να την καλεί με ονόματα που της τα αφιέρωσε η Πόλη. Παμμακάριστο, Φανερωμένη, Μπαλουκλιώτισσα, Βλαχερνήτισσα...».

Τα πάντα, κατά πάντα και εν πάσι στο Φανάρι και στην Θεοτοκοφρούρητη Πόλη υπομνηματίζουν το μυστήριο της Πολίτισσας και Φαναριώτισσας Παναγίας, της πολυώνυμης και ανερμήνευτης βιουμένης από τους μελανοφόρους Φαναριώτες μυσταγωγούς της χάρις της και τους «αεί παραμυθουμένους» και ανθισταμένους ενσαρκωτές της Πολίτικης Ρωμηοσύνης. Όντως «μυστήριον ξένον και παράδοξον» τοις εγγύς και τοις μακράν, αλλά ζηλοτύπως και αληθώς βιούμενο μόνον υπό των «εντός των τειχών οικιστών» του Πρωτομονάστηρου και Καστρομονάστηρου της Ορθοδοξίας στο Διπλοφάναρο και των έστω και ολιγάριθμων σήμερα οικιστών της «Επταλόφου Νύμφης» Παναγιοσκεπάστου Νέας Ρώμης.

Στου «Βοσπόρου τ' Αγιονέρια» κάθετα η Θεόνυμφη και Ανύμφευτη Μαρία «Φανερωμένη» και αποκαλυπτομένη αδιαλείπτως στο «ιερόν λήμμα» της Πόλεως του Θρόνου της προσφέροντας με το ακοίμητο βλέμμα της το άκτιστο φως στο ανέσπερο φως του Φαναρίου και των μυσταγωγών ιεροφαντών του, ενώ πολυμακαριζομένη δέεται την παμμακάριστη και αμετάθετη ευμένειά της υπέρ της Πολίτικης και όπου γης Ρωμηοσύνης και της αμεταβλήτου «Φαναριώτικης Εστίας» της.

Υπό το ακοίμητο βλέμμα της εν Φαναρίω Παμμακαρίστου και Φανερωμένης ο Πέργης Ευάγγελος με την «άλω της Θεοτόκου» μάς εισοδεύει στο Θεομητορικό Πάσχα και μυστήριό της και στην ζωηφόρο ακοίμητη και αθάνατη κοίμηση και μετάστασή της με όρους και βιώματα της εν Φαναρίω ευσεβείας και της Πολίτικης Ρωμηοσύνης, γράφοντας γραφή μυσταγωγική και θεσπέσια: *«Ποιά φωτισμένη πολιτεία βασιλεύει μέσα στη δική μας την εγκόσμια και μας κάνει και αντέχουμε και παίρνουμε γεύση αυτών των υπερούσιων πραγμάτων; Παίζουμε με δωρεές γεμάτες από φως και αλήθεια. Και ζωγραφίζουμε καινούργιες διεισδύσεις στο ανεξιχνίαστο και αποκεκρυμμένο. Και θέλουμε να μας αγγίζει με το προσδωκόμενο η ελπίδα...»*

Ποια «εσώτερη σοφία», θα μας έλεγε ο Πατριάρχης Λούκαρις, μάς αφήνει αυτές τις δεσμευτικές παραδόσεις; Την τόλμη ν' ασπαζόμαστε μιά «δέηση»; Σκεφθήκαμε τί θα πει ασπασμός της Παμμακαρίστου ή της Φανερωμένης από τον Πατριάρχη; Είναι η διάσταση του θρόνου που εκφράζεται σε στιγμές πάθους. Είναι η προσκύνηση της παράδοσης. Συγκεφαλαίωση της μαρτυρίας της που καταγράφεται εκείνη την ώρα πάνω στο χέρι της οδηγήτριας πρόνοιας.

Ελάτε να σταθούμε μπροστά στο θαύμα της Μεγάλης Εκκλησίας. Να ψάλλουμε της ψυχής μας τον Κανόνα. Και παρακάμπτοντας τα επίπλαστα των καιρών, να ξεπεράσουμε το φθαρτό και φευγαλέο. Να μνημονεύσουμε το άδυτο και παντοτινό».

*«Αύριο θε να ιδωθούμε
Μ' άνθια για την εικόνα Σου,
Φανερωμένη,
Και θα τα πούμε».*

Δεν παύει όμως ο θεοκίνητος και θεοτοκοκίνητος του της θεογεννήτορος υμνογραφικός ποιητικός κάλαμος του μουσοστεφούς Πέργης Ευαγγέλου περιοριζόμενος μόνο στους παραπάνω στίχους. Είναι ολίγοι και επιθυμεί με πλείονες

αράδες στίχων να υμνολογήσει την ξενιτεμένη από την Αρτάκη Φανερωμένη του Πανσέπτου Πατριαρχικού ναού, γράφοντας στα «*Εκ Φαναρίου... Ποιητικά*» του: «*Γλυκεία ανάπαυση του νου ζητάνε οι ψυχές. Μυριανθούς καθ' ύπνους. Και νόστιμον ήμαρ, μέσα κι από χαλάσματα ακόμα. Χρωματισμούς ζωής μέσα στ' αγριολούλουδα. Κι απ' ό,τι ψιθυρίζει τα παλιά, «ωσάν πραεία τις αύρα».*

*Ορθοστήλωτο μου φάνηκε
στο λόφο της Καλολιμνιάς
στην Προποντίδα, το μοναστήρι
της Κορυφινής της Παναγίας
της Αρτακηνής, της ξενιτεμένης
Κι απ' το γιαλό της έταξα κερι
ύστερ' απ' όσα μάς εξιστορεί
η Κόρη η Κυζικηνή
-κι αυτή Αρτακηνή, κι αυτή ξενιτεμένη -
που σαν Φανερωμένη
στέκει ανύστακτα μαρμαρωμένη
κι ανταμωμένη με τα φέγγη
και τα τραγούδια της φυλής
μέσα στο θάμπος της ασίγαστης μονής
του Διπλοφάναρου της Πόλης,
με τους καϋμούς και τ' άγραφα
στο χέρι, αντάμα με τα τάματα
-γαλάζιοι τόνοι και χρυσά οράματα».*